

Co-funded by
the European Union

Представництво Європейського Союзу в Україні
Технічний університет Мюнхена (Німеччина)
ГО «Центр освіти впродовж життя» (Україна)
ГО «Інститут стратегій інноваційного розвитку і
трансферу знань» (Україна)
Сумський Державний Університет (Україна)
Кафедра міжнародних економічних відносин
Модуль Жана Моне «Впровадження механізмів Європейського Союзу
для протидії сучасним викликам і загрозам»
(101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH)
(2022-2025)

МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ СУЧАСНИМ ВИКЛИКАМ І ЗАГРОЗАМ: ДОСВІД ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 28-29 лютого 2024 року)

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору (авторам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

Суми
Сумський державний університет
2024

Co-funded by
the European Union

Delegation of the European Union to Ukraine
Technician University of Munich, Campus Straubing
for Biotechnology and Sustainability (Germany)
Public Union “Ukrainian Adult Education
Association” (Ukraine)
Public Union “Institute of strategies for innovative
development and knowledge transfer” (Ukraine)
Sumy State University (Ukraine)
Department of International Economic Relations
Jean Monet's module “Implementation of European Union mechanisms for
combating modern challenges and threats”
(101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH)
(2022-2025)

MECHANISMS FOR COMBATING MODERN CHALLENGES AND THREATS: LESSONS FROM THE EU FOR UKRAINE

Materials
of the International Scientific and Practical Conference
(Sumy, Ukraine, February 28-29, 2024)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are, however, those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Sumy
Sumy State University
2024

Рецензенти:

Вікторія Божкова – д-р екон. наук, професор, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка (Україна);

Леонід Таранюк – д-р екон. наук, професор, Сумський державний університет (Україна)

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 15 від 24 червня 2024 року)*

М 55 Mechanisms for combating modern challenges and threats: lessons from the EU for Ukraine (Механізми протидії сучасним викликам і загрозам: досвід ЄС для України): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції в рамках виконання проекту Модуль Жан Моне програми ЄС Еразмус+ на тему «Впровадження механізмів ЄС для протидії сучасним викликам і загрозам» (101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (2022-2025), м. Суми, 28-29 лютого 2024 р. / за заг. ред. В. Школи, М. Домашенко. – Суми: СумДУ, 2024. – 221 с.

The collection consists of the materials from International Scientific Conference «Mechanisms for combating modern challenges and threats: lessons from the EU for Ukraine», held within the project of the programme EU Erasmus+ «Implementation of European Union mechanisms for combating modern challenges and threats» (101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) in SSU. The materials represented are the results of the research being carried out in 14 countries (Czech Republic, Estonia, Germany, Israel, Italy, Kanada, Lithuania, Poland, Slovakia, Switzerland, Turkey, Ukraine, United Kingdom, USA) dedicated to following issues: EU policy on reducing global risks; Ukraine in the European security area; EU mechanisms for combating economic, environmental, geopolitical, social and technological risks; EU tools to ensure resilience, sustainability and security; EU's digital transformation of the economy and society; EU mechanisms for facilitating the process of rebuilding, recovery and reconstruction of Ukraine; social and economic aspects of structural changes toward bioeconomy and sustainable economic systems. The materials retain the style, spelling, and punctuation of the author's texts. Authors are responsible for the content of scientific reports.

До збірника ввійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми протидії сучасним викликам і загрозам: досвід ЄС для України», що проводилась в рамках виконання проекту Модуль Жан Моне програми ЄС Еразмус+ 2022 року на тему «Впровадження механізмів Європейського Союзу для протидії сучасним викликам і загрозам» (101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) у СумДУ, в яких наведені результати наукових досліджень, що виконуються у 14 країнах (Велика Британія, Естонія, Ізраїль, Італія, Канада, Литва, Німеччина, Польща, Словачія, США, Туреччина, Україна, Чехія, Швейцарія), прив'язані таким питанням: політика ЄС щодо зменшення глобальних ризиків; Україна у Європейському безпековому просторі; механізми ЄС для боротьби з економічними, екологічними, геополітичними, соціальними і технологічними ризиками; інструменти ЄС для забезпечення стійкості, сталості та безпеки; цифрова трансформація економіки та суспільства ЄС; механізми ЄС для сприяння процесу відбудови, відновлення та реконструкції України; соціальні та економічні аспекти структурних змін в напрямку біоекономіки та стійких економічних систем. У матеріалах збережено стиль, орфографію, пунктуацію авторських текстів. Відповідальність за зміст наукових доповідей несуть автори.

УДК 339.9:061.1ЄС(477)(063)

© Сумський державний університет, 2024

Науковий комітет конференції:

Ольга Прокопенко (член робочої групи Проєкту)

д.е.н., професор, науковий дослідник, Естонський університету підприємництва Майнор (Естонія); професор кафедри економічної теорії, Інноваційний університет Колегіум Мазовія (Польща)

Юрій Петрушенко

д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, Сумський державний університет (Україна); заступник голови правління, ГО «Центр освіти впродовж життя» (Україна)

Ольга Попова

д.е.н., професор, завідувач кафедри управління і фінансово-економічної безпеки, ДВНЗ "Донецький національний технічний університет" (Україна);

Віталій Омеляненко (член робочої групи Проєкту)

д.е.н., доцент, академік Української технологічної академії, керівник Навчально-наукового центру проєктних технологій, Сумський Державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка (Україна); директор, ГО Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань (Україна); постдок, Естонський університету підприємництва Майнор (Естонія)

Олена Маркова

д.ю.н., доцент, Університет Лінкольна (Велика Британія); доцент, кафедра юридичних дисциплін, Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ (Україна);

Вікторія Школа (керівник робочої групи Проєкту)

к.е.н., доцент, провідний науковий співробітник кафедри міжнародних економічних відносин, Сумський державний університет (Україна); постдок, Мюнхенський технічний університет (Німеччина)

Марина Домашенко (член робочої групи Проєкту)

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Сумський державний університет (Україна)

Маріна Ярвіс

PhD, доцент, Естонський університет підприємництва Майнор, Таллінський технічний університет (Естонія)

Марія Троян (член робочої групи Проєкту)

к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу, Сумський Державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка (Україна)

Тетяна Курбатова

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Сумський державний університет (Україна); науковий співробітник відділу досліджень наукової політики, Бізнес-школа Університету Сассекса, Університет Сассекса (Велика Британія)

Scientific committee:

Olha Prokopenko (member of the Project group),
Doctor of Economics, Professor, Researcher, Estonian Entrepreneurship University of Applied Science (Estonia); Professor of Economics Department, Collegium Mazovia Innovative University (Poland);

Yuriy Petrushenko

Doctor of Economics, Professor, the Head of the Department of International Economic Relations, Sumy State University (Ukraine); vice-head, Public Union “Ukrainian Adult Education Association” (Ukraine);

Olha Popova

Doctor of Economics, Professor, the Head of the Management and Financial and Economic Security Department, Donetsk National Technical University (Ukraine);

Vitaiy Omelyanenko (member of the Project group)

Doctor of Economics, Associate Professor, Academician of Ukrainian Technological Academy, Head of Educational and Scientific Center of Project Technologies, Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko (Ukraine); Postdoc, Estonian Entrepreneurial University of Applied Sciences (Estonia); Director, NGO Institute of Innovation Development Strategies and Knowledge Transfer (Ukraine);

Olena Markova

Doctor of Law, Associate Professor, University of Lincoln (the United Kingdom); Associate Professor, the Department of Legal Disciplines, Sumy Branch of Kharkiv National University of Internal Affairs (Ukraine);

Viktoriia Shkola (leader of the Project group)

PhD in Economics, Associate Professor, Leading Researcher, the Department of International Economic Relations, Sumy State University (Ukraine); Postdoc, Professorship of Sustainable Economic Policy, TUMCS for Biotechnology and Sustainability, Technical University of Munich (Germany);

Maryna Domashenko (member of the Project group)

PhD in Economics, Associate professor, Associate Professor, the Department of International Economic Relations, Sumy State University (Ukraine);

Marina Jarvis

PhD in Business Administration, Associate Professor, Estonian Entrepreneurship University of Applied Science, Tallinn University of Technology (Estonia);

Maria Troyan (member of the Project group),

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel and Restaurant Service, Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko (Ukraine);

Tetiana Kurbatova

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of

International Economic Relations, Sumy State University (Ukraine); Senior Research Fellow of the Science Policy Research Unit, University of Sussex Business School, University of Sussex (the United Kingdom)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

Політика ЄС щодо зменшення глобальних ризиків

SECTION 1

EU policy on reducing global risks

<i>Антощенко В.В., Дейнега М.В.</i> ОСНОВИ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	17
<i>Shkola V., Peresadko G., Rakhimova O., Biryukov O.</i> DEVELOPMENT OF HEALTH POLICY IN THE CONTEXT OF GLOBAL RISKS MANAGEMENT: THE EU EXPERIENCE FOR UKRAINE	20
<i>Нич Т.В.</i> ЕКОНОМІЧНІ ТА ОСВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ: АНАЛІЗ З ГЛОБАЛЬНО-ПІВНІЧНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ.....	25
<i>Антощенко В.В., Глянь Т.І.</i> РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	28
<i>Косенко С.А., Перерва П.Г.</i> ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ	31
<i>Нестеров Д.О., Перерва П.Г.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ	33
<i>Перерва О.П., Романчик Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В ФРН.....	37

<i>Савельєва А.А.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОЇ УЧАСТІ ЖІНОК В ЕКОНОМІЦІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ..	40
---	----

РОЗДІЛ 2

Україна у Європейському безпековому просторі

SECTION 2

Ukraine in the European security area

<i>Подрез-Ряполова І.</i> СТРАТЕГІЧНИЙ КОМПАС БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ЄС: ОКРЕМІ ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТА ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	43
<i>Tkachenko A., Bondarenko H.</i> THE ROLE OF CYBER SECURITY FOR UKRAINE'S ECONOMIC SYSTEM.....	47
<i>Рак М.С.</i> РОЛЬ ЖІНОК У ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ АНАЛІЗ.....	49
<i>Чилібійська А.Д., Оленцевич Н.В.</i> МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ПРАЦІ.....	51
<i>Бородіна О.А.</i> ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ ДОСВІДУ ПОЛЬЩІ ТА ЛИТВИ.....	54
<i>Абрамова А.С.</i> ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НА ДІЛОВУ АКТИВНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ.....	57
<i>Холодова О., Бугайова М., Ковальов В.</i> ЯКІСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	60

Овсюк Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ТА МСФЗ.....	63
---	----

Синчак В. П. ВПЛИВ ПОДАТКОВОГО МЕХАНІЗМУ ЄС НА ГАРМОНІЗАЦІЮ ПДВ ЯК ЕЛЕМЕНТА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	65
---	----

РОЗДІЛ 3

Механізми ЄС для боротьби з економічними, екологічними, геополітичними, соціальними і технологічними ризиками

SECTION 3

EU mechanisms for combating economic, environmental, geopolitical, social and technological risks

Сриберко А.В., Петрушенко М.М., Степанова Ю.В. СУПУТНИКОВИЙ МОНІТОРИНГ БЕРЕГОВОЇ СМУТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ТА ЕКОЛОГІЧНИМИ РИЗИКАМИ.....	68
--	----

Курііанова L, Курііанова D. SOCIO-ECONOMICAL QUINTILES OF REFUGEES AND FORCIBLY DISPLACED PERSONS. MAIN PERSPECTIVE MECHANISMS OF INTEGRATION AND SOCIAL INCLUSION IN PROCESS OF BUILDING SUSTAINABLE SOCIETY.....	71
---	----

Святна Т., Галинська А.В. РЕГУЛЮВАННЯ КОНЦЕПЦІЙ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ З ВРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ ТА МОЛОДІЖНОЇ АУДИТОРІЇ.....	76
---	----

Чернишенко О.І., Кобелєва Т.О. РОЗПОДІЛ ВИТРАТ НА ЗАОХОЧЕННЯ ДОСЛІДНИКІВ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ.....	78
---	----

Чубенко В.А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ЗАСОБУ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГЛИБОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В АСПЕКТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄС.....	81
Лепський Р.С., Ткачов М.М. АНТИМОНОПОЛЬНЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ЄС.....	83
Markova O. MEDIATION AS THE KEY TO RESOLVING MILITARY CONFLICTS.....	86
Шейн Є.С., Дьякова Н.М., Перерва П.Г. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ СТАРТАП-СТУДІЙ.....	88
Волкова Я., Хмурова В. АНАЛІЗ МЕТОДИК ОЦІНКИ СТАНУ РИНКУ МЕДИЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У РІЗНИХ КРАЇНАХ ЄС.....	90
Шмиголь Н.М., Бірський В.В., Антонюк А.А. ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	93

РОЗДІЛ 4
Інструменти ЄС для забезпечення стійкості,
сталості та безпеки

SECTION 4
EU tools to ensure resilience, sustainability and security

Антощенкова В.В., Апросіна О.Б. СТАЛІЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА ЯК ОСНОВА СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	97
Антощенкова В. В., Семперович І.В. ПРІОРИТЕТНІ ДІЇ ЄС В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	100

Корольчук Л.В. ЗДОБУТКИ ЄС НА ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	103
Антощенко В. В., Пересада М.О. АНАЛІЗ ЗВІТУ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК КРАЇН ЄВРОПИ.....	105
Біловол А.В., Тарасенко С.В. АНАЛІЗ ДОСЯГНЕННЯ КРАЇНАМИ ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 9 НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ, КИТАЮ, США ТА УКРАЇНИ.....	107
Трушкіна Н.В. ІНСТРУМЕНТИ ЄС ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	109
Гармаш С.В. Перерва П.Г. КАДРОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД.....	112
Євсєєв А.С., Перерва П.Г. МОТИВАЦІЯ НАУКОВЦІВ ДО КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД.....	115
Мирошник Т.О, Кобєлева Т.О. ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КРАЇНАХ ЄС.....	118
Кравцов В.Ю, Перерва П.Г. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇН ЄС.....	121
Перерва П.О., Косенко О.П. МАРКЕТИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЄС ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ.....	124
Климентова М.В., Кобєлева Т.О. МЕТОДИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЦІН В ЄС: ЗОВНІШНЄ РЕФЕРЕНТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ.....	127

РОЗДІЛ 5
Цифрова трансформація економіки та суспільства:
досвід ЄС

SECTION 5
Digital transformation of the economy and society:
EU experience

Гопанчук Л. М.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ..... 130

Levkin A., Kotko Ya, Chaliy I.

DIGITAL TRANSFORMATION OF THE NATIONAL ECONOMY:
EUROPEAN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR UKRAINE..... 133

Коритько Т. Ю.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ З УРАХУВАННЯМ
ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ..... 135

Прокопенко М.О., Кочубей О.В.

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ В СУЧАСНОМУ БІЗНЕС-
УПРАВЛІННІ: РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 138

Привалов М.І., Ніколаєв Д.П., Рассадникова С.І.

ЦИФРОВІ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ..... 141

Domashenko M. D., Domashenko V.S., Domashenko M.S.

ELECTRONIC COMMERCE AS A MODERN DIRECTION OF
INTERNATIONAL TRADE..... 143

Пожуєва Т.О., Щеголеватих Д.Є.

МАЙБУТНЄ ПРАЦІ: ВЗАЄМОДІЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ,
ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ В ЕПОХУ
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ..... 145

Tarasenko S., Duranowski W.

SWOT-ANALYSIS OF POLAND'S AND UKRAINE'S ARTIFICIAL
INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IMPLEMENTATION..... 147

<i>Бут М.Г., Сайчук В.С.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СМАРТ-ТУРИЗМ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	149
<i>Біловол А.В., Тарасенко С.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ШОСТОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УКЛАДУ.....	152
<i>Ільченко В.М.</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР.....	154
<i>Koldovskiy A.</i> INFRASTRUCTURE TRANSFORMATIONS IN THE CONTEXT OF FINANCIAL SECTOR DIGITALIZATION.....	156
<i>Копиця А.О., Кобєлєва Т.О.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ НІАРШОРІНГУ (NEARSHORING) ДЛЯ КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	159
<i>Розгон О.В.</i> ДОСТУПНІСТЬ ЦИФРОВОЇ РЕПРОДУКЦІЇ У ВІДКРИТОМУ СХОВИЩІ МУЗЕЮ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	162

РОЗДІЛ 6

Механізми ЄС для сприяння процесу відбудови, відновлення та реконструкції України: виклики та загрози

SECTION 6

EU mechanisms for facilitating the process of rebuilding, recovery and reconstruction of Ukraine: challenges and threats

<i>Pondorfer A., Shkola V., Hoch G.</i> THE WAR, SOCIAL CAPITAL AND RESILIENCE IN UKRAINE ...	164
<i>Омельяненко В.А., Омельяненко О.М.</i> ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТАРОПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ: ДОСВІД ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ.....	168

Науменко О.М. ВИКЛИКИ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС.....	170
Прокопенко О.В., Кльон В.М., Костирко Д.Р., Богачов Д.І. СТІЙКИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ПІДХІД.....	173
Шевченко Г.М. ТРАНСФОРМАЦІЯ СТІЙКОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	175
Тур О.У. CORE POSITIONS OF UKRAINE'S POST-WAR RECONSTRUCTION ON THE BASIS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA EXPERIENCE.....	177
Новіков Ф.О., Таранюк К.В. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ КОМПАНІЇ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ.....	179
Підоричева І.Ю., Ляшенко В.І. ГАРМОНІЗАЦІЯ СТАТИСТИЧНИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА ЄС: ВИМОГИ ТА ВИКЛИКИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	182
Юрко І.С. УМОВИ ПОВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ МІГРАНТІВ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	185
Панасюк О.М. ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ.....	188

РОЗДІЛ 7

Соціальні та економічні аспекти структурних змін у напрямку біоекономіки та стійких економічних систем

SECTION 7

Social and economic aspects of structural changes toward bioeconomy, and sustainable economic systems

Lisniak B., Domashenko M.

GLOBAL ENVIRONMENTAL PROBLEMS AND THEIR IMPACT ON INTERNATIONAL BUSINESS..... 192

Кравченко Ю.М.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ..... 195

Shkola V., Bakin M.

VIEW ON UKRAINE'S SUSTAINABLE DEVELOPMENT UNDER CONDITIONS OF THE ONGOING WAR..... 197

Макаренко І.О., Фомінов Р.М.

ТАКСОНОМІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЄС ТА УКРАЇНСЬКА СИСТЕМА КОДИФІКАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ..... 200

Колотюк О.І., Перерва П.Г.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 204

Баштовенко О.А., Кудьярова К.І.

БІОПЛАСТИК – ПЛАСТИК МАЙБУТНЬОГО І ПРОБЛЕМИ МАЙБУТНЬОГО..... 207

Perederii T., Kurbatova T.

RESOLVING IMBALANCES PROBLEM IN THE RENEWABLE ENERGY MARKET: APPROACHES OF THE EUROPEAN UNION.. 210

Bila Yu.A.

BIOFUEL AS A BIOENERGY ASSET: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF GLOBAL-SCALE UTILIZATION..... 212

<i>Хлисту́н Д.В., Перерва П.Г.</i> ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ: ДОСВІД ЄС.....	214
<i>Gmach Y., Ibañez M., Shkola V.</i> PERSPECTIVES ON WASTEWATER TREATMENT FROM DICLOFENAC.....	217

РОЗДІЛ 4 ІНСТРУМЕНТИ ЄС ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ, СТАЛОСТІ ТА БЕЗПЕКИ

SECTION 4 EU TOOLS TO ENSURE RESILIENCE, SUSTAINABILITY AND SECURITY

СТАЛИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА, ЯК ОСНОВА СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ

*д-р екон. наук, доцент Антощенкова В.В.
здобувач Апросіна О.Б.
Державний біотехнологічний університет, Україна*

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економічної науки проблематика досліджень феномену сталого розвитку (англ. «sustainable development»), як системних локальних формувань складної соціально-економічної природи та змішаного генезу, перейшла в категорію управлінського мейнстріму та є стратегічним національним пріоритетом із найважливіших напрямів державної політики. Сталий розвиток – це підхід до соціального, економічного та екологічного планування, який намагається збалансувати соціальні та економічні потреби нинішнього та майбутніх поколінь людей з імперативом збереження або запобігання надмірній шкоді природному середовищу. Сталому розвитку бракує єдиного детального та загальновизнаного визначення. Як загальний підхід до людського розвитку сталий розвиток охоплює наступні цілі, ідеали і цінності: глобальна перспектива соціальної, економічної та екологічної політики, яка враховує потреби майбутніх поколінь; визнання інструментальної цінності здорового природного середовища, включаючи важливість біорізноманіття; захист і повага до потреб корінних культур; культивування економічної та соціальної справедливості в суспільствах по всьому світу; відповідальна та прозора реалізація державної політики.

Інтелектуальні основи сталого розвитку лежать у сучасному управлінні природними ресурсами, природоохоронному та екологічному рухах 20-го століття та прогресивних поглядах на економічний розвиток. Перші принципи того, що згодом стало відомим як сталий розвиток, були викладені на

Конференції ООН з питань довкілля людини 1972 році, яку також називають Стокгольмською конференцією. Конференція дійшла висновку, що подальший розвиток промисловості є неминучим і бажаним, але кожен громадянин світу несе відповідальність за захист навколишнього середовища. У 1987 році Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку під егідою ООН опублікувала звіт Брундтланд (також званий «Наше спільне майбутнє»), у якому було введено концепцію сталого розвитку, визначивши його як «розвиток, який відповідає потребам сьогодення, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь, щоб задовольнити власні потреби» – і описав, як цього можна досягти. На Конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку 1992 року (яка також називається самітом Землі) понад 178 країн прийняли Порядок денний на XXI століття, в якому викладено глобальні стратегії відновлення навколишнього середовища та заохочення екологічно безпечного розвитку.

Характерною рисою функціонування сучасного бізнесу початку XXI ст. є нестабільність довкілля, її масштабні постійні зміни. Порядок денний сталого розвитку на період до 2030 року, ухвалений усіма державами-членами ООН у 2015 році, містить спільний план миру та процвітання для людей і планети зараз і в майбутньому. Його основою є 17 цілей сталого розвитку (ЦСР), які є невідкладним заклик до дій усіх країн – розвинених і тих, що розвиваються – у рамках глобального партнерства. Вони визнають, що подолання бідності та інших проблем має йти рука об руку зі стратегіями, які покращують стан здоров'я та освіти, зменшують нерівність і стимулюють економічне зростання – і все це одночасно бореться зі зміною клімату та працює над збереженням світових океанів і лісів.

Ми вступили в епоху політичної кризи: численні конфлікти, зміна клімату, затяжні наслідки пандемії COVID-19 та інші глобальні проблеми загрожують підірвати важко досягнутий прогрес у реалізації ЦСР. І хоча найгірший вплив пандемії COVID-19, схоже, вже позаду, світ все ще не до кінця оговтався від її наслідків. Відновлення йде повільно і нерівномірно і не забезпечує повного усунення всіх наслідків. Пандемія призвела до значного регресу у покращенні глобальних показників здоров'я. Відбулося найсильніше за останні три десятиліття зниження рівня вакцинації дітей, а смертність від туберкульозу та малярії порівняно з допандемійним рівнем зросла. Пандемія COVID-19 також сприяла руйнівному впливу на освіту (дистанційна форма навчання), спричинивши зниження рівня освіти в 80% із охоплених обстеженням 104 країн. Наслідки для економіки також очевидні. Пандемія перервала три десятиліття поступального прогресу в скороченні масштабів злиднів, і вперше за життя цілого покоління кількість людей, що живуть у бідності, збільшилася. Крім того, вона зумовила значне за останні три десятиліття посилення нерівності між країнами. Кліматична криза стає все

відчутнішою, оскільки викиди парникових газів продовжують зростати. Згідно з останнім звітом Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, глобальна температура вже перевищує доіндустріальний рівень на 1,1 °C і, ймовірно, досягне критичної позначки 1,5 °C або перевищить її до 2035 року. Катастрофічні наслідки посилюються, аномально сильна спека, посухи, повені та лісові пожежі стають занадто частими явищами. Підвищення рівня моря загрожує сотням мільйонів людей, які мешкають у прибережних населених територіях. Крім того, сьогодні світ стикається зі зникненням різноманітних видів тварин та рослин темпами, небаченими з часів динозаврів, а кількість пластикових відходів в океанах перевищила обсяги 2021 року і становила 17 млн метричних тонн, причому, згідно з прогнозами, до 2040 року цей показник може подвоїтися чи потроїтися. Країни, що розвиваються, борються з беспрецедентним збільшенням зовнішньої заборгованості після пандемії, причому ситуація посилюється інфляцією, зростанням відсоткових ставок, напруженістю в торгівлі та обмеженістю можливостей для бюджетного маневру. Необхідно терміново провести реформи глобального регулювання та міжнародних фінансових установ, щоб вони відповідали своєму призначенню – і зараз, і в майбутньому, посиливши участь, відповідальність країн, що розвиваються.

Ми не можемо просто продовжувати робити те саме, що раніше, і розраховувати при цьому на інший результат. Ми не можемо зберігати морально збанкрутілу фінансову систему і очікувати від країн, що розвиваються, досягнення цілей, яких розвинені країни досягли з набагато меншими обмеженнями. На порядку денному на 2030 рік йдеться про те, що нинішнє покоління може стати першим, якому вдасться покінчити з бідністю, і останнім, яке має шанс врятувати планету. Ця вища мета все ще досяжна, але лише за умови беспрецедентних зусиль з боку урядів окремих країн, відродженої прихильності всього міжнародного співтовариства в досягненні спільної мети та формування глобального альянсу на підтримку дій щодо досягнення цілей у сфері сталого розвитку, що поєднує ділові кола, громадянське суспільство, наукову спільноту, молодь, місцеву владу і т. д.

Отже, проста спроба збалансувати соціальну, економічну та екологічну політику – три «стовпи» сталого розвитку – є за своєю суттю позитивною практикою. Навіть якщо дисбаланс результатів певною мірою неминучий, краще, щоб політики принаймні намагалися досягти такого балансу. Повна відмова від поняття сталого розвитку може погіршити соціальні, економічні та екологічні умови в усьому світі, таким чином підриваючи всі три стовпи на яких тримається світова безпека. Очільники країн мають нести соціальну відповідальність в досягненні цілей сталого розвитку і відповідати своїм авторитетом. Взаємовплив між процесом економічного розвитку та воєнними конфліктами завжди були складним явищем. З однієї сторони, мир та розвиток

нерозривно пов'язані між собою. Збройний конфлікт є, мабуть, одним із найбільш суттєвих факторів, що уповільнюють економічний розвиток, настільки, що іноді його називають «негативним розвитком». Стале економічне зростання, у свою чергу, обумовлює значно більші шанси на встановлення та підтримку миру.

Список використаних джерел

1. Europe Sustainable Development Report 2023/24. <https://eu-dashboards.sdgindex.org/chapters/part-2-performance-of-european-countries-against-the-sdgs>
2. Антощенкова В.В. Конкурентоспроможність, як основа ефективної національної економіки. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. Харків: ХНТУСГ, 2019. Вип. 200. С. 84-95с.
3. Батюк Л.А., Антощенкова В.В. Інноваційно-технологічні чинники глобального економічного розвитку. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ», №1, Національний університет харчових технологій, ГО «Інститут проблем конкуренції», Видавничий дім «Гельветика», Київ, 2019. С.76-80.